

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Видається з 1997 р.

Виходить 4 рази на рік

ВІСНИК

АГРАРНОЇ НАУКИ ПРИЧОРНОМОР'Я

ВИПУСК 2(59)

- *Економічні науки*
- *Сільськогосподарські науки*
- *Технічні науки*

Миколаїв
2011

ХАРАКТЕРИСТИКА ІМПОРТНОЇ ПОПУЛЯЦІЇ СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ УГОРСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ

В.С. Топіха, доктор сільськогосподарських наук, професор

С.М. Галімов, кандидат сільськогосподарських наук

А.І. Кислинська, аспірант

Миколаївський державний аграрний університет

Наведено характеристику імпортної популяції свиней великої білої породи угорської селекції за походженням, живою масою у 6-місячому віці та при першому осіменінні, а також за показниками розвитку.

Ключові слова: велика біла порода, популяція свиней угорської селекції, лінія, жива маса, довжина тулубу, індекс збитості.

Вступ. Україна завжди була країною, де свинарству приділяли особливу увагу. Продукти свинарства займали та продовжують займати значне місце в раціоні пересічного українця. Пройшовши складний період подрібнення свинарських підприємств та зменшення технологічності виробництва, в останні часи спостерігається тенденція до інтенсифікації, зумовлена вимогами часу та невідворотним трендом українського ринку у бік світового. Свинарство в Україні має зайняти місце провідної галузі, враховуючи те, що особливості, якими характеризуються свині, дають змогу в короткий строк організувати, ліквідувати, збільшити або зменшити виробництво свинини залежно від кон'юнктури ринку [1].

На економічну ефективність галузі свинарства впливає багато чинників: технологія виробництва, корми і їх приготування, порода, методи розведення, приміщення й багато інших. Серед них, безумовно, провідне місце належить вибору породи і відтворенню її поголів'я [2].

Першою завізною породою, що отримала широке розповсюдження, була англійська велика біла порода свиней, завозити яку почали з 90-х років XIX століття. В Україні свиней великої білої породи почали розводити наприкінці XIX сторіччя. В той час племінних свиней завозили з-за кордону, головним чином, з Англії. Селекція свиней цієї породи в нашій країні в різні роки змінювала свій напрямок залежно від

вимог ринку та поставлених завдань. Зокрема, після війни зросла потреба населення в жирах, тому свинарство протягом багатьох років розвивалося в напрямку підвищення сальної продуктивності.

У другій половині ХХ сторіччя, в зв'язку з інтенсифікацією сільськогосподарського виробництва, перед селекціонерами постало питання докорінної зміни напрямку ведення селекційного процесу в бік підвищення м'ясності, інтенсивності росту, підвищення резистентності і стресостійкості свиней. Це обумовило розроблення новітньої теорії породотворення. Однією з основних засад її теоретичної концепції є радикальна реконструкція наявного генофонду із якнайширшим залученням кращого у світі селекційного матеріалу. Розпочався процес створення спеціалізованих м'ясних порід, типів, ліній та їх кросів для одержання і відгодівлі високопродуктивних гібридів, які б відповідали вимогам виробництва високоякісної м'ясної свинини [3].

На сьогодні свині великої білої породи складають понад 80% поголів'я всіх існуючих порід в Україні. Їх розводять практично в усіх областях нашої країни. Україна є полігоном, де використовуються генотипи свиней як європейської і американської селекції, так й азіатської селекції. Імпортні генотипи з країн розвинутого свинарства представлені в переважній більшості тваринами м'ясного напрямку продуктивності, які потребують відповідних умов утримання та годівлі для прояву свого продуктивного потенціалу. У свій час свинарство України пройшло через подібний етап, накопичено значний досвід, створено адаптовані до вітчизняних умов утримання й годівлі та місцевих епізоотичних і ветеринарних умов генотипи [1].

З метою поліпшення м'ясних якостей вітчизняних порід у нашу країну періодично надходить племінний матеріал з інших країн близького та далекого зарубіжжя. З використанням імпортних генотипів селекціонерами України створені нові породи, такі як полтавська м'ясна, українська м'ясна, три внутрішньопорідних заводських типи у великій білій породі, український тип ландрасів, новий заводський тип у породі дюрорк – дюрорк української селекції з поліпшеними відтворювальними якостями [4].

Різні популяції свиней великої білої породи (датська, німецька, естонська, шведська) ведуть свій початок від тварин англійського походження і є переконливим свідченням того, що в інших країнах, де розводять свиней цієї породи, склалися своєрідні, диференційовані генотипи. Використання поєднань таких генотипів в практиці племінної роботи може стати передумовою отримання потомства з проявом гетерозисного ефекту. В цьому плані вивчення імпоротної популяції свиней великої білої породи угорської селекції є питанням актуальним.

Матеріал і методи досліджень. Дослідження проведено в умовах СГПП «Техмет-Юг» Миколаївської області. Об'єктом досліджень були свині великої білої породи угорської селекції.

Продуктивні якості та походження завезених чистопородних свинок оцінювали з використанням первинних документів, наданих Угорською асоціацією селекціонерів з розведення свиней. У період адаптації тварин проводили вивчення показників живої маси та розвитку у віці 6 та 9 місяців шляхом зважування та вимірювання за довжиною тулуба і обхватом грудей за лопатками.

Результати досліджень оброблено генетико-статистичними методами з використанням комп'ютерної техніки та пакету прикладних програм MS OFFICE 2007 EXCEL.

Результати досліджень. У листопаді 2010 року до господарства з Угорщини було завезено 75 ремонтних свинок та 3 ремонтні кнурці великої білої породи. Показники продуктивних якостей завезеного молодняку наведено у таблиці 1.

Встановлено, що імпортовані тварини угорської селекції відрізняються достатньо високим проявом потенціалу продуктивних якостей, що надасть змогу у подальшому проводити роботу з даною популяцією тварин на створення високопродуктивного стада. Оцінку молодняку проведено сучасними методами індексної селекції, що дозволить дуже легко проводити відбір найкращих тварин на підвищення мясності (сприятиме цьому і середній ступінь мінливості даних ознак 7,29% і 8,14%). Також цінним є те, що завезені свинки мають в середньому 14,8 сосків (коливання від 14 до 17 сосків), а це, в свою чергу, сприятиме підвищенню відтворювальних

якостей майбутніх свиноматок та видовженню їх тулуба, що взаємопов'язано із м'ясною продуктивністю. Завезена популяція свиней за походженням по батьку представлена десятима лініями. Продуктивні якості свинок різного походження наведено у таблиці 2.

Таблиця 1

Продуктивні якості молодняку свиней угорської популяції, n=75

Показники	Показники біометричної обробки			
	$\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$	min-max	σ	Cv
Середньодобовий приріст на вирощуванні, г	594,4±5,51	507,0-680,0	47,72	8,03
Загальний індекс	124,2±1,17	96,0-140,0	10,11	8,14
Індекс м'ясності	135,3±1,14	117,0-154,0	9,87	7,29
Вихід м'яса в туші, %	57.3±0,03	56,6-57,9	0,29	0,52
Кількість сосків	14,8±0,10	14,0-17,0	0,87	5,91

Таблиця 2

Характеристика продуктивних якостей свинок різної лінійної належності, $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Генеалогічна лінія	n	Показники				
		загальний індекс	індекс м'ясності	вихід м'яса в туші, %	середньодобовий приріст на вирощуванні, г	кількість сосків
Поло	9	124,6±1,23	129,9±1,09	57,1±0,09	569,6±4,69	14,8±0,36
Дуцед	5	110,0±7,20	134,2±3,60	57,3±0,10	588,8±17,09	14,0±0,00
Жатсі	9	131,4±2,53	126,4±1,17	57,2±0,05	550,6±6,11	15,2±0,28
Егон	3	125,0±0,58	127,0±1,53	57,0±0,09	557,3±8,57	15,0±0,58
Квінар	5	106,0±0,20	124,4±1,54	57,2±0,06	541,2±7,48	14,4±0,11
Ігор	3	118,3±6,77	129,7±1,86	57,1±0,29	569,3±4,81	14,3±0,33
Баллі	7	129,0±1,81	125,3±1,70	57,4±0,07	542,9±7,87	15,0±0,38
Курко	11	130,8±1,99	143,2±1,24	57,5±0,11	632,0±5,98	14,8±0,26
Джуске	15	127,1±1,53	144,1±1,85	57,3±0,07	637,4±8,87	14,7±0,21
Амі	8	118,9±2,57	146,0±1,69	57,6±0,10	644,5±8,46	14,8±0,37

Проведений аналіз отриманих даних показав, що в популяції свиней є 10 ліній, з них шість найбільш чисельних та високопродуктивних ліній стада: Джуске, Курко, Жатсі, Поло, Амі і Баллі, які складають відповідно 20,0, 15,0, 12,0, 12,0, 11,0 та 9,3%. Найбільш високопродуктивною лінією, за загальним індексом, є лінія Жатсі, яка перевершує середні показники популяції на 5,8%. Високим індексом м'ясності відрізняються тварини лінії Амі (146,0), вони мають цей показник більший за середній показник популяції на 7,9%. Найвищою інтенсивністю росту характеризуються тварини ліній Курко, Джуске і Амі, які перебільшують середні показники завезеної популяції відповідно на 6,3, 7,2, 8,4%. Після завезення тварин у господарство вони протягом 90 днів перебували на карантині, під час цього періоду нами було вивчено показники інтенсивності росту (табл. 3).

Таблиця 3

**Показники росту свинок великої білої
породи угорської селекції, $\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$**

Показники	Показники біометричної обробки		
	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	σ	Cv
Жива маса у віці 6 міс., кг	74,4 ± 0,87	1,95	2,62
Жива маса у віці 9 міс., кг	129,6 ± 1,50	3,36	2,59
Абсолютний приріст, кг	55,2 ± 0,66	1,48	2,69
Середньодобовий приріст на вирощуванні, г	611,5 ± 7,03	15,72	2,57

Аналіз наведених даних свідчить про те, що показники живої маси свинок у віці 6 місяців відповідають вимогам I класу інструкції з бонітування свиней, а у віці 9 місяців перевершують мінімальні вимоги класу еліта на 6,2%. Поряд з цим, у віці 9 місяців нами було вивчено такі показники, що характеризують розвиток тварин, як довжина тулуба, обхват грудей за лопатками та визначення на їх основі індекса збитості. Отримані дані представлено в таблиці 4.

Встановлено, що тварини за показниками розвитку відповідають мінімальним вимогам I класу інструкції з бонітування, а показник індекса збитості характеризує певну видовженість тварин, що сприяє підвищенню м'ясних якостей.

Таблиця 4

Показники розвитку свинок великої білої породи угорської селекції

Показники	Показники біометричної обробки		
	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	σ	Cv
Довжина тулуба, см	127,6 ± 0,87	5,68	4,45
Обхват грудей за лопатками, см	113,8 ± 1,69	3,77	3,31
Індекс збитості, %	89,3 ± 1,85	4,14	4,63

Висновки. 1. Встановлено, що тварини імпоротної популяції великої білої породи угорської селекції відрізняються достатньо високим проявом потенціалу продуктивних якостей, що надасть змогу у подальшому проводити роботу з даною сукупністю тварин на створення високопродуктивного стада.

2. Показники живої маси свинок у віці 6 місяців відповідають вимогам I класу інструкції з бонітування свиней, а у віці 9 місяців перевершують мінімальні вимоги класу еліта на 6,2%. За показниками розвитку тварини відповідають мінімальним вимогам I класу інструкції з бонітування, а показник індекса збитості характеризує певну видовженість тварин, що сприяє підвищенню м'ясних якостей.

3. Наявність в популяції свинок 10 генеалогічних ліній забезпечить ведення селекційно-племінної роботи при чистопородному розведенні та створення високопродуктивного стада свиней великої білої породи угорської селекції.

Література:

1. Луговий С. І. Велика біла порода свиней імпоротної селекції в умовах України / Луговий С. І. // Вісник аграрної науки Причорномор'я. — 2002. — № 3. — С. 218—220.
2. Мысик А. Т. Современные тенденции развития животноводства в странах мира / А. Т. Мысик // Зоотехния. — 2010. — № 1. — С. 2—8.
3. Мельник Ю. Нове селекційне досягнення заводський тип свиней породи дюрк української селекції "Степной" / Ю. Мельник, В. Топіха, А. Волков // Тваринництво України. — 2002. — № 5. — С. 17—19.
4. Породи свиней в Україні : навч. посібник / [В. П. Рибалко, Ю. Ф. Мельник, В. М. Нагаєвич, В. І. Герасимов]. — Харків : Еспада, 2001. — 128 с.

Наукове видання

Вісник аграрної науки Причорномор'я
Випуск 2(59). – 2011

Технічний редактор: *О.М. Кушнарьова.*
Комп'ютерна верстка: *М.Г. Алексєєв,*
Ю.В. Антонович.

Підписано до друку 31.05.11. Формат 60 x 84 1/16.
Папір друк. Друк офсетний. Ум.друк.арк. 14,13.
Тираж 300 прим. Зам. № ____. Ціна договірна.

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського державного аграрного університету
54010, м.Миколаїв, вул.Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1155 від 17.12.2002 р.